

3) Букович У. Управление знаниями: руководство к действию / У. Букович, Р. Уилльямс, М. : Изд-во ИНФРА-М, 2002. 504 с.

4) Руденко М.В. Управління знаннями як конкурентна перевага підприємства. *Економіка та держава*. 2016. № 4. С. 74-78.

5) Illiashenko S.M. Knowledge management as a basis for innovative development of the company. *Actual Problems of Economics*. 2015. № 6 (168). Pp. 173-181.

ПЕРЕДУМОВА ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ В УМОВАХ VUCA-СВІТУ

*Лантєва У.Д., здобувач вищої освіти
ulapteva096@gmail.com*

*Науковий керівник: Догадайло Я.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Бізнес-середовище на сьогодні визначається концепцією VUCA-світу, що заснована на чотирьох ключових характеристиках (VUCA-виклики): нестабільність - Volatility, невизначеність - Uncertainty, складність - Complexity та неоднозначність - Ambiguity. В таких умовах більшість підприємств опинилися у передкризовому або кризовому стані. Це свідчить, що діючий на цих підприємствах підхід до управління (дієвий) не є ефективним в умовах, що склалися. Але вже знайдені VUCA-відповіді на ці виклики: бачення, розуміння, креативність/ясність, гнучкість, оперативність [1-3]. На підставі проведеного дослідження було сформульовано сутність кожного виклику та рішення [4]. Таким чином, у VUCA-світі досягне успіху те підприємство, що здійснює усвідомлене (бачення), гнучке (гнучкість) та безперервне (розуміння) прозоре (ясність) керування полем результатів, адекватне теперішньому та майбутньому стану як зовнішнього, так і внутрішнього середовища підприємства. На підставі узагальнення результатів проведеного порівняльного аналізу дієвого та результативного підходів до управління (таблиця) з VUCA-відповідями було виявлено, що всім рішенням відповідає результативний підхід до управління.

Таблиця 1 - Результативний та дієвий підхід до управління підприємством [5]

№ з/п	Порівняльна ознака	Характеристика підходу до управління підприємством	
		Результативний	Дієвий
1	2	3	4
1	Усвідомленість системи управління	Усвідомлена система управління, що полягає в визначенні результатів, оперативному управлінні і контролі за ними	Неусвідомлена система управління, яка спрямована на отримання результатів
2	Масштаб охоплення середовищ	Враховання при управлінні особливостей як внутрішнього так і зовнішнього середовища підприємства	Концентрація активності лише на внутрішньому середовищі підприємства
3	Характер вирішення проблем, що виникають	Передбачення імовірності виникнення проблем, шляхом підбору альтернативних рішень	Вирішення проблем по мірі їх виникнення, шляхом управління кризовою ситуацією
4	Характер використання ресурсів	Оптимальне використання ресурсів	Збереження ресурсів
5	Пріоритетність економічного критерія	Орієнтація на підвищення прибутку	Орієнтація на зниження собівартості
6	Характер планування	Здійснення стратегічного планування	Здійснення довгострокового планування
7	Наявність стимулів для досягнення необхідних результатів	Використання як основи оперативного управління усвідомленого стимулювання на досягнення запланованих результатів	Відсутність в оперативному управлінні усвідомленого наміру пов'язати планування з очікуваними результатами
8	Наявність проміжного контролю	Здійснення постійного проміжного контролю	Відношення до результатів як до величини, що виникла автоматично шляхом виконання роботи підлеглими
9	Узгодженість планів	Складання планів функціонування, розвитку і бюджету, орієнтованих на досягнення поставлених цілей	Обмеження планування бюджетними цілями без урахування взаємозв'язку між задачами груп та окремих працівників

1	2	3	4
10	Наявність творчого підходу	Намагання досягти кращих результатів	Намагання виконати посадові обов'язки відповідно інструкціям
11	Критерій оцінки	Оцінка кінцевих результатів	Контроль витрат
12	Об'єкт контролю	Стратегічний рівень – результативність Оперативний рівень – економічна результативність	Економічна ефективність

Таким чином, результативний підхід до управління підприємством доцільно розглядати як передумову досягнення успіху в умовах VUCA-світу. Він забезпечить виживання в умовах, що склалися, так як надає можливість робити сьогодні те, про що інші завтра будуть тільки думати.

В якості категорії, що характеризує успіх підприємства, зазвичай розглядаються два поняття: результативність і ефективність (рисунок). Автор роботи приєднуються до тієї групи вчених, які вважають, що результативність характеризує успіх діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання.

Під результативністю діяльності підприємства розуміти категорію, що характеризує успіх підприємства в умовах ринку та являє собою комплексний результат його діяльності, що відображає рівень досягнення та правильність поставлених цілей з мінімально можливими витратами та помилками. Саме результативність характеризує здатність підприємства встановлювати цілі, що передбачають умови внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, і досягати їх з мінімально можливими витратами і помилками [6].

Таким чином обґрунтовано, що передумовою успіху в умовах VUCA-світу є результативний підхід до управління. В якості категорії, що відображає успіх діяльності підприємства, доцільно розглядати результативність, яка є багатокритеріальною величиною.

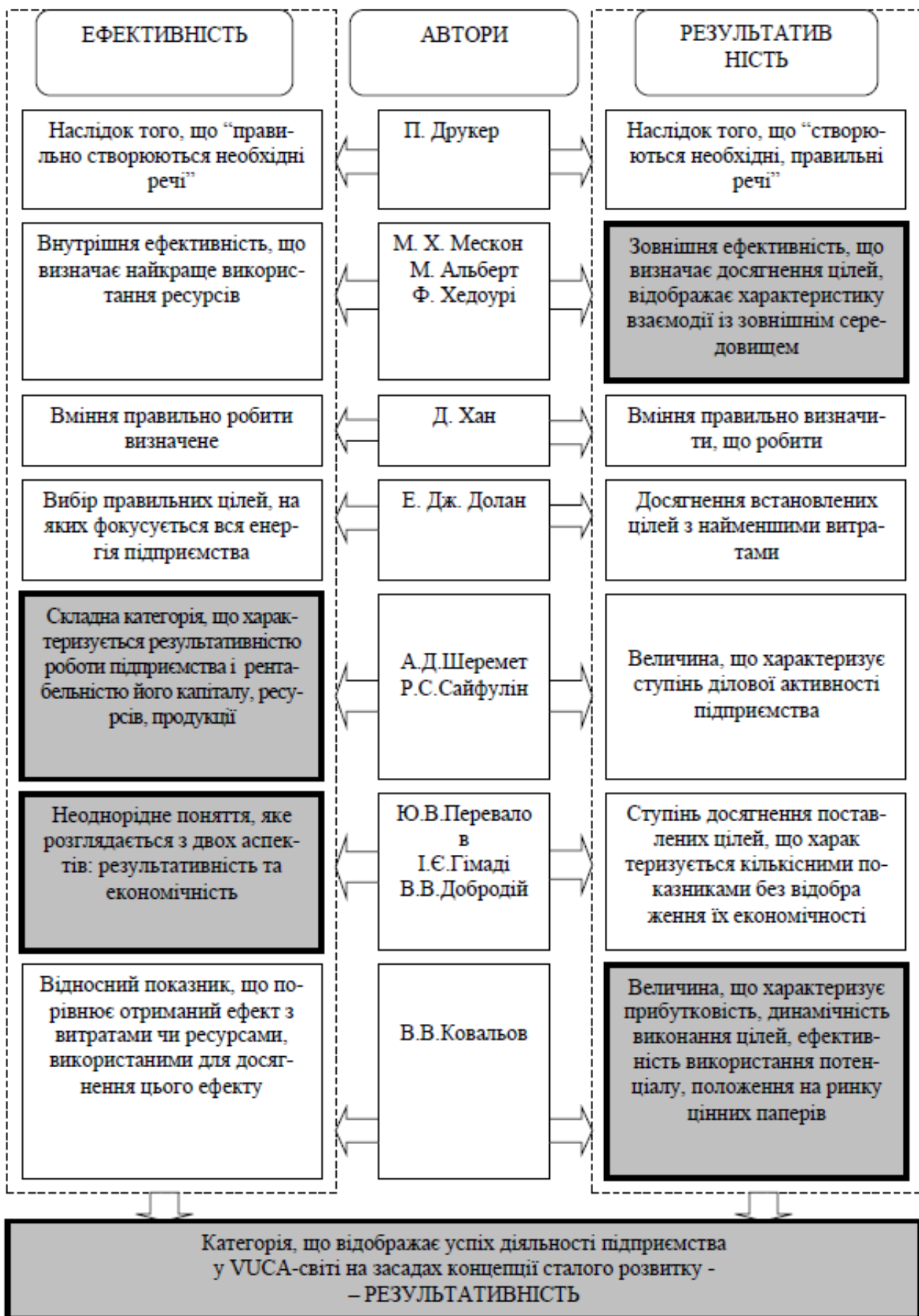

Рисунок 1 - Порівняння категорій “Ефективність” та “Результативність”

Література.

1. Volatility, uncertainty, complexity and ambiguity. *Wikipedia*: веб-сайт. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Volatility,_uncertainty,_complexity_and_ambiguity (Last accessed: 01.04.2020).
2. Попова Н. В. Особливості розвитку підприємств транспортно-логістичної системи в умовах VUCA-світу. *Економіка транспортного комплексу*. 2015. Вип. 26. С. 121 – 131.
3. Старый новый VUCA-мир: как ответить на его вызовы. *Медиа Неологши*: веб – сайт. URL: <https://netology.ru/blog/07-2020-vuca> (дата звернення 13. 09. 2021)
4. Догадайло Я.В., Лаптева У.Д. Передумови виживання у VUCA-світі *Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством*: збірник наук. праць за матер. міжнар. наук.-практ. конф. Харків: ХНАДУ, 2021. С. 126-130
5. Результативний підхід до управління підприємством в умовах конкуренції. International scientific symposium. Wissenschaft für den modernen menschen / science for modern human. Germany, Karlsruhe: NetAkhatAV, 2020. Pp. 40-46; 160-162. DOI: 10.30888/978-3-9821783-2-5.2020-01-03-051. (зарубіжна, ІС).
6. Догадайло Я.В., Суконна Н.Г. Дослідження еволюції підходів до аналізу змісту результативності діяльності. *Економіка транспортного комплексу*. 2020. Вип. 36. С. 77 – 94.

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ПОНЯТТЯ «КОНТРОЛЬ»

*Мірошникова В., Паламарчук М., здобувачі вищої освіти,
vika.miroshnikova.2000@gmail.com*

*Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Керівники підприємств здійснюють функцію контролю з того самого моменту, коли вони сформулювали цілі і завдання і створили організацію. Контроль сприяє успішному функціонуванню організації. Без нього починається хаос і об'єднати діяльність яких-небудь груп стає неможливо. Дуже важливо те, що вже самі по собі цілі, плани і структура організації визначають її напрям діяльності, розподіляючи її зусилля тим чи іншим чином і направляючи виконання робіт. Але контроль не завжди буває ефективним, для цього потрібно вчасно знаходити помилки та виправляти їх, якщо це можливо.

В сучасних великих компаніях часто виникає проблема ефективної і повноцінної роботи всього персоналу. Причина цього в тому, що працівники не відчувають належного контролю своєї діяльності з боку керівництва. Визначення поняття дає змогу автору